

Prima pagină>Introducerea unei acțiuni în justiție>Unde și cum>Costuri

Costuri

Belgia

Această secțiune vă oferă informații cu privire la costurile judiciare în Belgia. Pentru informații detaliate privind cheltuielile de procedură, consultați studiile de caz prezentate mai jos: Dreptul familiei - Divorțul Dreptul familiei - Custodia asupra copiilor Dreptul familiei - Pensia alimentară Drept comercial - Contractul Drept comercial - Răspunderea

Cadrul legislativ care reglementează onorariile profesilor juridice

Executorii judecătorești

În materie civilă

Onorariile executorilor judecătorești în cadrul procedurilor civile și comerciale sunt reglementate prin Decretul regal din 30 noiembrie 1976. Tarifele pentru 2009 au fost publicate în Monitorul Oficial al Belgiei din data de 31 decembrie 2008 .

Textele legilor și tarifele pot fi consultate pe site-ul [Camerei Naționale a Executorilor Judecătorești din Belgia](#) (rubrica „Tarife și dobânzi” și „Toate tipurile de cauze”) sau pe site-ul [Portalului Puterii Judecătorești din Belgia](#) (rubrica „Legislație”).

În materie penală

Onorariile executorilor judecătorești în acțiunile penale sunt reglementate prin Decretul regal din 28 decembrie 1950 și printr-o Circulară ministerială din 22 ianuarie 2009. Tarifele pentru 2009 au fost publicate în Monitorul Oficial al Belgiei din 12 ianuarie 2009 .

Textele legilor și tarifele pot fi consultate pe site-ul [Camerei Naționale a Executorilor Judecătorești din Belgia](#) (rubrica „Tarife și dobânzi” și „Cauze penale”) sau pe site-ul [Portalului Puterii Judecătorești din Belgia](#) (rubrica „Legislație”).

Avocații

Nu există reglementări cu privire la onorariile avocaților. Aceștia sunt liberi să-și stabilească onorariile și să le negocieze cu clienții, însă trebuie totuși să dea dovadă de moderație în fixarea sumelor. Ordinul avocaților poate verifica dacă avocatul nu depășește aceste limite în stabilirea onorariului său.

Se pot utiliza mai multe modalități de calculare a remunerației: pe oră, pe prestație, în funcție de valoarea cauzei (un procentaj din valoarea litigiului).

Stabilirea unui acord privind onorariul care să depindă în mod exclusiv de rezultatul acțiunii este interzisă prin dispozițiile articolului 446 litera (b) din Codul judiciar al Belgiei. Avocatul trebuie să-și informeze clientul în prealabil cu privire la metoda folosită pentru calcularea onorariului. În Belgia, nu se percepe TVA pe onorariile avocaților.

Costuri judiciare fixe

Costuri fixe în procedurile civile

Cheltuieli fixe suportate de justițiabili în procedurile civile

Taxele percepute de instanțele judecătorești sunt fixe în Belgia. **Costurile variază în funcție de instanța** la care este introdusă acțiunea **și în funcție de etapa procesului** (prima instanță sau cale de atac).

Costul procedurii judiciare poartă numele de „**cheltuieli de judecată**” și face obiectul articolului 1017 și următoarele din Codul judiciar. Articolul 1018 detaliază costurile care fac parte din cheltuielile de judecată. Acestea cuprind:

diverse taxe, de grefă și de înregistrare. Taxele de grefă includ taxele de punere pe rol, de redactare și de expediere, și sunt explicate detaliat în Codul taxelor de înregistrare, de ipotecă și de grefă, la articolul 268 și următoarele;

costul, remunerațiile și salariile datorate pentru actele judiciare;

costul expedierii hotărârii judecătorești;

cheltuielile necesare pentru toate acțiunile de cercetare, în principal cheltuielile pentru martori și experți. În ceea ce privește martorii, Decretul regal din 27 iulie 1972 stabilește valoarea corespunzătoare a cheltuielilor și rambursărilor;

cheltuielile de deplasare și de ședere a magistraților, a grefierilor și a părților, în cazul în care deplasarea a fost dispusă de judecător, precum și cheltuielile pentru acte, în cazul în care acestea au fost întocmite numai în vederea procesului;

indemnizația de procedură menționată la articolul 1022;

onorariul, remunerația și cheltuielile pentru mediatorul desemnat, în conformitate cu articolul 1734.

Articolul 1019 precizează faptul că **taxele de înregistrare** incluse în cheltuielile de judecată cuprind:

taxa fixă generală,

taxele fixe specifice, și

taxele pentru hotărârile judecătorești care se referă la condamnarea, lichidarea sau împărțirea între creditori a unor sume sau valori imobiliare.

În unele cazuri, **atunci când reclamantul sau intervenientul nu este cetățean belgian, iar pârâtul este cetățean belgian**, acesta din urmă poate solicita, cu excepția cazului în care există o convenție internațională care prevede o scutire și cu excepția situațiilor speciale, ca reclamantul sau intervenientul să ofere o **garanție** pentru a asigura plata daunelor-interese rezultate în urma procesului. Această situație este prevăzută la articolul 851 din Codul judiciar.

Trebuie de asemenea să se țină seama de cheltuielile necesare pentru executorul judecătorec, avocați (a se vedea mai sus), traducători și interpreți (a se vedea mai jos), dacă este cazul.

În ce moment din cadrul procedurii civile trebuie să achite părțile costurile fixe?

Anumite taxe trebuie achitate înainte de introducerea acțiunii în instanță, cum ar fi **taxa de grefă**, percepută în momentul înscrierii cauzei pe rol.

Costurile care intervin de-a lungul procedurii sunt achitate în general în cursul desfășurării procedurii.

Pentru anumite costuri, este necesară înaintarea unui **avans**. Astfel, experții sunt plătiți din avansul înaintat de partea care a solicitat această măsură de cercetare. În mod similar, articolul 953 prevede că partea care solicită audierea unui martor trebuie să înainteze grefierului, înainte de audiere, un avans care reprezintă taxa și rambursarea cheltuielilor necesare pentru martori (cheltuielile de deplasare,...).

Se întâmplă ca taxele judiciare să fie achitate de avocat; în acest caz, ele sunt incluse în cheltuielile și onorariul acestuia.

Costuri fixe în procedurile penale

Costuri fixe suportate de toate părțile unei acțiuni penale

Aspectul privind costurile fixe în cadrul procedurilor penale este reglementat la articolul 91 și următoarele din Decretul regal din 28 decembrie 1950.

În ce moment din cadrul procedurii penale trebuie să achite părțile costurile fixe?

Aspectul privind costurile fixe în cadrul procedurilor penale este reglementat la articolul 91 și următoarele din Decretul regal din 28 decembrie 1950.

Costuri judiciare în materie constituțională

Costuri fixe suportate de justițiabili în cadrul unei proceduri constituționale

Singurele cheltuieli pe care trebuie să le suporte părțile în cadrul unei proceduri constituționale sunt **cheltuielile de expediere** a corespondenței prin scrisoare recomandată.

Informații prealabile care trebuie furnizate de reprezentanții legali (avocați)

Informații privind drepturile și obligațiile părților

Normele deontologice impun avocaților obligația de a-și informa și de a-și consilia clienții. Aceasta înseamnă că avocatul trebuie să ofere clientului său informații privind drepturile și obligațiile acestuia.

Între altele, avocatul trebuie să-și informeze clienții cu privire la **modalitatea de calculare a onorariului acestuia**.

Surse de informații privind costurile judiciare

Unde sunt disponibile informații privind costurile judiciare în Belgia?

Sunt disponibile informații în acest sens pe site-ul internet al [Serviciului Public Federal de Justiție](#), pe site-ul internet al [Comisiei pentru modernizarea ordinii juridice](#) (rubrica „Informații juridice”) sau pe site-urile internet ale diferitelor profesii juridice. Puteți găsi de asemenea astfel de informații în regulamente sau le puteți solicita grefei sau unui avocat.

În ce limbi sunt disponibile informații privind costurile judiciare în Belgia?

Informațiile sunt disponibile în limba olandeză și în limba franceză.

Unde sunt disponibile informații privind medierea?

Puteți consulta informații privind medierea pe site-ul [Serviciului Public Federal de Justiție](#) (rubrica „Publicații”), precum și pe site-ul [Comisiei Federale pentru Mediere](#).

Unde sunt disponibile alte informații privind costurile?

Site internet disponibil cu informații privind costurile

A se vedea mai sus.

Unde sunt disponibile informații cu privire la durata medie a diverselor proceduri?

Un avocat vă poate oferi o serie de informații cu privire la durata estimată a procedurii inițiate de dumneavoastră. Aceasta este diferită **în funcție de tipul de procedură** pe care doriți s-o inițiați și în funcție de **instanța judecătorească** pe care doriți să o sesizați.

Unde sunt disponibile informații cu privire la costurile totale medii aferente unei proceduri specifice?

Un avocat vă poate oferi o serie de informații cu privire la costul estimat al procedurii inițiate de dumneavoastră. Acesta este diferit **în funcție de tipul de procedură** pe care doriți s-o inițiați și în funcție de **instanța judecătorească** pe care doriți să o sesizați.

Taxa pe valoarea adăugată (TVA)

Unde sunt disponibile informații despre aceasta? Care sunt ratele aplicabile?

În cadrul informațiilor furnizate cu privire la costuri, costurile indicate nu includ TVA. Rata aplicabilă a TVA-ului este de 21%.

Asistența juridică

Care este nivelul minim al veniturilor pentru a obține asistență juridică în materie civilă?

Acest aspect este reglementat la articolul 508/1 și următoarele din Codul judiciar al Belgiei.

Asistența juridică primară este gratuită pentru toți. Este vorba de o consiliere juridică inițială, care clarifică anumite aspecte și include:

informații practice,

informații juridice,

un aviz inițial sau îndrumarea către o organizație specializată.

Această consiliere inițială este oferită de către juriști de profesie și este **gratuită integral**, indiferent de nivelul veniturilor dumneavoastră.

Asistența juridică propriu-zisă oferă posibilitatea persoanelor cu venituri mici, care nu le permit să acopere onorariul unui avocat, să obțină asistența gratuită sau parțial gratuită a unui avocat. Astfel, beneficiați de serviciile unui avocat care vă consiliază și acționează în apărarea dumneavoastră. Decretul regal din 18 decembrie 2003 stabilește condițiile gratuității integrale sau parțiale a asistenței juridice propriu-zise și a asistenței judiciare.

lata care sunt **beneficiarii** asistenței juridice **gratuite integral**, motivată de situația socială:

orice persoană singură al cărei venit lunar net este mai mic de 944 EUR;

orice persoană singură, care are în îngrijire o altă persoană, al cărei venit lunar net este mai mic de 1213 EUR (+ 163,47 EUR pentru persoana pe care o are în îngrijire);

orice persoană care face parte dintr-un cuplu (o persoană căsătorită sau un partener coabitant) cu un venit lunar net (pe cuplu) mai mic de 1 213 EUR (+ 163,47 EUR pentru fiecare persoană aflată în îngrijire);

orice persoană care beneficiază de un venit de integrare socială sau de ajutor social;

orice persoană care beneficiază de garantarea veniturilor persoanelor în vârstă (GRAPA);

orice persoană care beneficiază de alocații de înlocuire a veniturilor, acordate persoanelor cu handicap care nu primesc alocație de integrare;

orice persoană care are în grijă un copil ce beneficiază de servicii familiale garantate;

orice beneficiar de locuință socială care, în Regiunea flamandă și în Regiunea capitalei Bruxelles, plătește o chirie egală cu jumătate din chiria de bază sau care, în Regiunea valonă, plătește o chirie minimă;

orice minor;

orice cetățean străin care depune o cerere de acordare a dreptului de ședere sau care introduce un recurs administrativ sau jurisdicțional împotriva unei hotărâri emise în temeiul legilor privind accesul la teritoriu, șederea, stabilirea și expulzarea cetățenilor străini;

orice solicitant de azil, orice persoană care declară sau solicită recunoașterea calității de refugiat sau care depune o cerere pentru acordarea statutului de persoană strămutată;

orice persoană angajată într-o procedură de restituire colectivă a datoriei sau care dorește să introducă o cerere de restituire colectivă a datoriei.

Poate beneficia de asistență juridică gratuită datorită **prezumției unui nivel insuficient de venit** (această prezumție putând fi răsturnată):

orice persoană aflată în detenție sau orice acuzat care, conform prevederilor legale, trebuie să compare imediat în fața instanței și despre care se presupune, în lipsa probei contrarii, că nu beneficiază de resurse materiale suficiente;

orice persoană care suferă de o boală psihică și care a făcut obiectul unei măsuri prevăzute de Legea din 26 iunie 1990 privind protecția persoanelor suferind de o afecțiune psihică și despre care se presupune, în lipsa probei contrarii, că nu beneficiază de resurse materiale suficiente;

părătul care, conform legii, trebuie să compare imediat în fața instanței.

Intervenția avocatului este **parțial gratuită** (acesta poate cere în acest caz o sumă modică în schimbul serviciilor sale) pentru:
orice persoană singură al cărei venit lunar net se situează între 944 EUR și 1 213 EUR
orice persoană singură care are în îngrijire o altă persoană și al cărei venit lunar net este între 1 213 EUR și 1 480 EUR (+ 163,47 EUR pentru persoana pe care o are în îngrijire)
orice persoană care locuiește cu un partener sau cu orice altă persoană cu care formează un cuplu, iar venitul lunar net al cuplului se situează între 1 213 EUR și 1 480EUR (+ 163,47 EUR pentru fiecare persoană pe care o are în îngrijire).

Sumele precizate anterior sunt modificate în fiecare an pentru a fi adaptate la evoluția indicelui prețurilor de consum.

Sprijinul judiciar vizează cheltuielile judiciare. În cazul în care clientul nu dispune de mijloace suficiente pentru a suporta cheltuielile judiciare, acesta poate apela, personal sau prin intermediul avocatului său, la Biroul de sprijin judiciar. În funcție de gradul său de insolvență, acesta poate fi scutit, parțial sau integral, de la plata costurilor pentru intervenția executorului judecătoresc, a experților etc. Acest aspect este reglementat la articolul 664 și următoarele din Codul judiciar.

Care sunt condițiile pentru obținerea asistenței juridice în calitate de inculpat într-un proces penal, în calitate de victimă a unei infracțiuni sau în calitate de acuzat?

Condițiile pentru obținerea asistenței juridice în calitate de inculpat într-un proces penal, în calitate de victimă sau în calitate de acuzat sunt identice cu cele prezentate mai sus.

Există proceduri scutite de costuri?

Da, de exemplu procedura pentru aprobarea cererii de restituire colectivă a datoriei sau de obținere a posibilității de se constitui parte în proces fără plata costurilor aferente.

Când trebuie să plătească partea care nu are câștig de cauză cheltuielile de judecată părții câștigătoare?

În materie civilă și comercială

Conform dispozițiilor articolului 1017 și următoarele, costurile care alcătuiesc **cheltuielile de judecată** (cheltuielile pentru executorul judecătoresc, experți, taxele de tribunal,...) sunt **plătite**, în principiu, **de către partea care nu are câștig de cauză**, după pronunțarea hotărârii.

Contribuția forfetară la cheltuielile și onorariul avocatului părții care a obținut câștig de cauză face parte din cheltuielile pe care trebuie să le plătească partea care a pierdut procesul. Această contribuție este numită „**indemnizație de procedură**” și reprezintă o sumă forfetară calculată în funcție de sumele implicate în cauză. Aceasta nu acoperă neapărat totalitatea cheltuielilor pentru onorariu. Decretul regal din 26 octombrie 2007 stabilește cuantumul „indemnizației de procedură”. Cuantumul variază între o valoare minimă și o valoare maximă, judecătorul fiind cel care stabilește suma finală în cadrul acestor limite.

Este posibil ca, în anumite cazuri, instanța judecătorească să nu condamne partea care nu are câștig de cauză la plata cheltuielilor de judecată, ci să ia o altă hotărâre în acest sens (împărțirea cheltuielilor, ...).

În materie penală

În cazul în care acuzatul și persoanele cu răspundere civilă sunt condamnate, costurile procedurii intră, în principiu, în responsabilitatea acestora, odată cu indemnizația de procedură (contribuția forfetară la cheltuielile și onorariul avocatului părții care a obținut câștig de cauză – a se vedea mai sus, în materie civilă și comercială). În schimb, dacă acuzatul și persoanele cu răspundere civilă nu sunt condamnate și partea civilă este cea care nu are câștig de cauză, aceasta poate sau trebuie să fie obligată la plata, integrală sau parțială, a cheltuielilor judiciare, atât cele datorate statului și acuzatului, cât și indemnizația de procedură. În anumite cazuri, cheltuielile judiciare sunt suportate de către stat. Aceste aspecte sunt reglementate de **Codul de cercetare penală**.

Onorariile experților

În materie civilă și comercială

Onorariile experților **nu sunt reglementate**, aceștia stabilindu-și liber cuantumul onorariului. Judecătorul are un control limitat asupra acestor onorarii (poate interveni în cazul în care părțile și expertul nu ajung la un acord), însă nu există prevederi legale care să stabilească cuantumul onorariilor experților. Acest aspect este prevăzut la articolul 987 și următoarele din Codul judiciar, precum și în Decretul regal din 24 mai 1933.

Decretul regal din 14 noiembrie 2003 **stabilește** totuși tarifele pentru onorariile și taxele experților desemnați de către instanțele de dreptul muncii în cadrul **expertizelor medicale** privind:

litigiile privind alocația pentru persoanele cu handicap,
serviciile familiale pentru salariați și pentru lucrătorii independenți,
asigurarea de șomaj și
regimul asigurărilor obligatorii de sănătate și compensații.

În materie penală

Onorariile experților în procedurile penale sunt **reglementate** prin Decretul regal din 28 decembrie 1950 și printr-o Circulară ministerială din 22 ianuarie 2009. Tarifele pentru anul 2009 au fost publicate în Monitorul Oficial al Belgiei din 12 ianuarie 2009.

Textele legilor pot fi consultate pe site-ul [Comisiei pentru modernizarea ordinii juridice](#) (rubrica „Informații juridice” – „Profesioniști” – „Tarife” – „Cheltuieli judiciare”) sau pe site-ul [Portalului Puterii Judecătorești din Belgia](#) (rubrica „Legislație”).

Onorariul traducătorilor și interpreților

În cursul procedurilor, un justițiabil poate avea nevoie de serviciile unui traducător sau ale unui interpret. Acest lucru se întâmplă atunci când se prezintă documente redactate în altă limbă decât cea utilizată în cadrul procedurii sau atunci când un martor vorbește o altă limbă. Este posibil de asemenea ca una dintre părți să vorbească o altă limbă decât cea utilizată în cadrul procedurii și să nu înțeleagă limba vorbită în instanță sau ca judecătorul să nu înțeleagă limba vorbită de partea respectivă. Normele aplicabile în aceste situații se regăsesc în **Legea din 15 iunie 1935 privind folosirea limbilor în materie judiciară**.

În materie penală

Onorariile traducătorilor și interpreților în cadrul procedurilor penale sunt **reglementate** prin Decretul regal din 28 decembrie 1959 și prin Circulara ministerială din 22 ianuarie 2009. Tarifele pentru anul 2009 au fost publicate în Monitorul Oficial al Belgiei din 12 ianuarie 2009.

Textele legilor pot fi consultate pe site-ul [Comisiei pentru modernizarea ordinii juridice](#) (rubrica „Informații juridice” – „Profesioniști” – „Tarife” – „Cheltuieli judiciare”) sau pe site-ul [Portalului Puterii Judecătorești din Belgia](#) (rubrica „Legislație”).

Linkuri relevante

[Serviciul Public Federal de Justiție](#)

[Comisia pentru modernizarea ordinii juridice](#)

Fișiere relevante

[Raportul Belgiei privind studiul asupra transparenței costurilor](#) (829 Kb)

Ultima actualizare: 20/09/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană

declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.